

631.1
(Чаф. 1)

Закон

САНДЖАКСКА
ДРЖАВА
Бр. 20
С. Д. Г. Ј. 1920
БЕОГРАД

ЗАКОН

о

насељавању новоослобођених предјела Црне Горе.

БИБЛИОТЕКА
ГРАДЦА ПРАВА
Бр. 984

ЦЕТИЊЕ,

Штампано у Државној Штампарији Краљевине Црне Горе
1914.

Цијена 30 пара.

Уведено у нови инвентар бр. 2166
1 јануара 1942 год.
Београд.

ЗАКОН о насељавању новоослобођених предјела Црне Горе.

ЦЕТИЊЕ,
Штампано у Државној Штампарији Краљевине Црне Горе
1914

Br. 37224

МИ
НИКОЛА I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашавамо и објављујамо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН
о
**насељавању новоослобођених
предјела Црне Горе.**

Члан 1.

Влаштина је државна оно земљиште у новоослобођеним предјелима Црне Горе, за које се не би могло утврдити правно ваљаним доказним средствима, да је властина личних или неличних имаоника.

Члан 2.

У циљу што рационалнијег и потпунијег извођења насељавања, држава задржава себи право прече купње и свих оних просторија земљишта у новоослобођеним предјелима Црне Горе, која би била искључива властина личних или неличних имаоника.

Члан 3.

Лични или нелични имаоници у новоослобођеним предјелима Црне Горе, који би продавали земљишта која су њихова властина, дужни су претходно, преко надлежних полицијских власти, обавијестити о овоме Главни Одбор за насељавање новоослобођених крајева, а овај је дужан, у року од шест мјесеци, одобрити продају или земљиште откупити за рачун државе. Овај откуп бива по одobreњу Краљ. Владе.

Уговор купопродајни који би био сачињен без претходног испуњења наређења из овог члана, сматра се ништав, те купац не може никад путем одржаја (чл. 45. и 46. Општег Имов. Законика) постати власником земљишта, купљеног на овај начин.

Ово важи и за све уговоре, сачињене од дана окупације новоослобођених предјела од црногорске војске.

Продавалац, купац, а и власт која би потврдила купопродајни уговор прије испуњења наређења из овог члана, казниће се сваки са затвором до два мјесеца дана или новчано до 600 перпера.

Члан 4.

Ни један дио овога држavnог земљишта не може бити отуђен нити дат на уживање ни на који други начин, осим по прописима овога закона или по одредби чл. 164. Земаљског Устава.

Члан 5.

На овом земљишту, а по одредбама овога закона, могу се насељавати сви црно-

горски поданици, као и други који би жељeli пријећи у црногорско држављанство.

Члан 6.

Ради правилнијег и бржег насељавања по одредбама овога закона установљава се на Цетињу нарочити одбор под именом: „Главни Одбор за насељавање новоослобођених крајева“.

Члан 7.

Главни одбор састављен је из: предсједника, четири члана и дјеловође. Предсједник, чланови и дјеловођа именују се указом Краља Господара на приједлог Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Министарског Савјета, на три године.

Члан 8.

Осим Главног Одбора у појединим мјестима, према потреби установље се мјесни одбори, који ће уз припомоћ мјесних власти извршивати одлуке Главног Одбора. Чланови мјесних одбора именују се такође указом, сагласно одредби претходног члана.

Члан 9.

Састав мјесних одбора је као и главног Одбора.

Члан 10.

По одредбама овога закона могу се насељавати искључиво они који се баве земљорадњом и који ће земљу сами обдјелавати, или који се баве каквим занати

тима неопходно потребним за сеоско становништво.

Члан 11.

Земљиште за насељавање даје се бесплатно, у колико исто није прешло у властину државе, на начин предвиђен у члану 2. или члану 16. овога закона.

У овом другом, пак, случају уступаће се по цијени по којој је откупљено, рачунајући ту и евентуалне трошкове.

Члан 12.

Једној земљорадничкој породици може се дати земљишта за обдјелавање од 15 до 30 рала и четири хиљаде квадратних метара за кућно земљиште и поткућницу.

Ако је кућа задружна, може се дати још по пет рала земљишта за обдјелавање за сваку мушку главу.

Професионалним занатлијама даваће се само шест рала земљишта за обдјелавање и 5000 квадратних метара земљишта за кућно земљиште и поткућницу.

Члан 13.

Сваки насељеник дужан је раскрчти и обрадити половину му дате земље у року од четири године од дана насељавања, а цијелу земљу у року од шест година од дана насељавања: у противном случају плаћаће дацију послије шесте године и на онај дио дате му земље, који није обрадио.

Члан 14.

Насељеницима даваће се, у колико би потреба изискивала, помоћ у новцу у виду хипотекарног зајма од Државне Хипотекарне Банке, који ће бити дужни искључиво употребити за подизање куће

и осталих зграда, куповину стоке, алата и сјемена. Ова помоћ може се давати и у натури, на образложени захтјев дотичног насељеника.

Зајам ни у ком случају не може бити већи од 1200 перпера. Осим тога дозволиће им се да бесплатно могу сјећи грађу за подизање куће и осталих зграда, у општинским и државним шумама.

Члан 15.

Отплату овог дуга почеће дужници полагати тек послије три године.

Интерес на овај дуг Државна Хипотекарна Банка наплатиће за прву годину антиципативно, за другу и трећу декурзивно, а за остале године полагаће дужници интерес и отплату према правилнику за давање хипотекарних зајмова уз дацију, односно порезу.

Члан 16.

Све земљиште које се даје појединцима на основу овог закона остаје у властину државе за десет година закључно, рачунајући то вријеме од дана кад се је дотични на истом настанио. Насељеник се сматра само као уживалац овог земљишта, те га не може нити он, нити ко други, ни оптеретити, осим по овом закону, нити, пак, отуђити, и тек свршетком десете године уживања и обдржавања постаје његов власник, и то ако је још на имању и кућу по одређеном плачу сагradio.

Члан 17.

У случају ако насељеник умре за вријеме док земљиште према члану 16. овог

закона држи на уживање, без нашљедника који би били с њим у кућној заједници, то је држава власна на том земљишту вршити насељавање по овом закону, пошто претходно законитим нашљедницима исплати процену суму, као награду за побољшање земљишта које је насељеник на дотичном земљишту учинио.

Процена овог побољшања земљишта вршиће се путем вјештака које именује надлежни капетански суд, а према наређењима раздјела 4., главе друге закона о поступку судском у грађанским парничама.

У случају, да држава морадне према наређењу овог члана давати накнаду за побољшање земљишта законитим нашљедницима, нови насељеник на том земљишту моћиће се насељити само на начин предвиђен у чл. 11., алинеја друга, овог закона.

Ако би се на овом земљишту желио насељити нашљедник који је уједно универзални нашљедник досадањег насељеника, то се ова процена неће вршити.

Члан 18.

Земљиште које је на основу овог закона дато насељеницима, Главни Одбор ће им одузети, у случају ако узастопице за двије године исто не обрађује или га сасвим напусте.

Члан 19.

Насељеници се ослобођавају за три године дације и порезе, као и свих државних и општинских приреза, изузимајући школског и свештеничког приреза.

Члан 20.

Они који желе, да се према одредбама овог закона насеље треба да се преко надлежног капетана, односно општинског суда у варошима, обрате молбом на „Главни Одбор за насељавање новоослобођених крајева“.

Уз молбу ће бити дужан молилац да приложи: увјерење, надлежном влашћу потврђено, о броју лица која се желе насељити, њихов пол и године старости сваког лица; и увјерење, од надлежне власти потврђено, о имовном стању молиоца.

Молбе ће се рјешавати хронолошким редом, како су предаване Главном Одбору.

Члан 21.

Све молбе, пријаве, прилози и увјерења, која се односе на питање о насељењу, ослобођавају се свих такса.

Члан 22.

При рјешавању молба за насељавање, првјенствено ће се давати земља оним молиоцима, који буду имали мање земље за обдјелавање (оранице и косачице) у старим границама Црне Горе, водећи строгог рачуна о квалитету исте.

Члан 23.

У рјешењу, којим се неко прима за насељеника, Главни Одбор назначиће мјесто и величину земљишта, које се од стране државе даје за насељавање. Исто тако назначиће у рјешењу рок до ког је насељеник дужан пријећи у црногорско држављанство, ако је са стране дошао.

Члан 24.

Сви насељеници у новоослобођеним прејелима Црне Горе насељаваће се по селима, која ће се тек подигнути или која већ постоје.

Куће насељеника по селима које ће се тек подићи, као и у оним селима која већ постоје, у колико је то могуће, морају бити груписане у једном мјесту и подигнуте у реду (ушорене). Ниједна од тих не може имати око себе земљишта више него ли је одређено чл. 12. овога закона за кућно земљиште и поткућницу.

Члан 25.

Ниједан насељеник нити, пак, ко други, не смије подизати кућу и настањивати се изван села, без дозволе полицијске власти. Ко поступи противно овом наређењу, казниће се од стране полицијске власти затвором до мјесец дана или новчано до 200 перпера.

Члан 26.

Све остало земљиште, осим кућног земљишта и поткућнице, које се насељеницима даје по одредбама овога закона, мора, по могућству, бити у једном комаду. Државни службеник, који би другчије поступио при одређивању земљишта појединим насељеницима, казниће се новчано од 100 до 500 перпера.

Члан 27.

При диоби чланова кућне заједнице морају по могућству поједини чланови заједнице дијобом добијати своје дјелове све у једном комаду, изузимајући винограде, воћњаке и бостане, за све оно

вријеме докле земљиште насељеници, према чл. 16. овог закона, не добију у властину.

Ко поступи противно овом наређењу, казниће се од стране надлежне капетанске власти затвором до мјесец дана или новчано до 200 перпера.

Члан 28.

Сваки насељеник који се насли у селима која већ постоје, тим самим стјече право и дужности у заједничкој имовини (комуну) села, односно општине у којој је насељен.

Она, пак, села, која се тек буду оснивала, добиће сва права и дужности у погледу управе и уживања заједничке имовине села, односно општине на чијој су територији (удуту) подигнута.

Члан 29.

При подизању нових села, један дио земљишта, — што ће зависити од броја насељеника, односно величине села, — пошто се претходно премјери и ограничи, оставиће се неподијељен, да послужи искључиво за заједничко сеоско уживање: горе и паше.

За овај дио земљишта не важе одредбе дијела петог, раздвој 7. Оп. Имов. Зајоника.

Члан 30.

Сваки насељеник, самим подношењем молбе за насељавање по одредбама овога закона, обавезује се најдаље у току десет година од дана кад му је рјешењем Главног Одбора, сходно члану 23. овога закона, одобрено насељавање, сву своју непокретну имовину у старим гра-

ницама Црне Горе продати, или ма на који начин пренијети у влаштину неком од оних житеља, који остају у старим границама Црне Горе.

Члан 31.

У случају да насељеник не поступи према наређењу чл. 30. овог закона, или прије означеног рока изјави, да имовину не жели сам продавати, надлежна капетанска власт пошто претходно извијести власника, а по добивеном одобрењу од стране Главног Одбора, продаће дотичну непокретност путем јавне продаје, и исплате евентуалних заставница дотична капетанска власт упутиће одмах остатак власнику имовине.

Члан 32.

Ако новац, добивен на начин предвиђен у чл. 31. овог закона, не би био до вољан за исплату трошкова око продаје и за исплату евентуалних заставних дугова, који су постали до 22. септембра 1912. године, онда ће остатак до суме која би се имала исплатити, платити за рачун власника имовине, односно дужника, Државна Хипотекарна Банка.

Члан 33.

Са сумом коју Државна Хипотекарна Банка исплати на начин, предвиђен у члану 32. овог закона, а за рачун поједињих насељеника, оптеретиће, у виду хипотекарног зајма, земљу коју насељеник буде добио по одредбама овог закона.

Члан 34.

У случају кад Државна Хипотекарна Банка задужи насељеника на начин пред-

виђен у чл. 33. овог закона, сваки такви насељеник добиће за сваких 100 перпера којима буде задужен, по једно рало земље поред оне коју је добио сходно чл. 12. овог закона.

Члан 35.

Министар Унутрашњих Дјела, и Финансија и Грађевина прописаће правилник, који ће имати силу закона, и у коме ће бити изложено:

1. Поступак и рад власти при насељавању;
2. Како ће се вршити контрола од стране власти над испуњавањем законских наређења од стране појединача;
3. План за подизање нових села;
4. Величину интереса који ће се наплаћивати на хипотекарне зајмове који се дају по овом закону, и како ће се вршити наплата дуга, и на који ће начин моћи најбоље држава осигурати потраживања од хипотекарних дужника;
5. Устројство и дјелокруг рада Главног Одбора и мјесних одбора; и
6. Величину земљишта, која ће се према чл. 28. овога закона остављати за заједничко сеоско уживање: горе и паše.

Правилник може у себи садржавати и остале мјере које ће се показати као потребне и корисне.

Члан 36.

Овај закон ступа на снагу, кад га Краљ Господар потпише и кад се обнародује у службеном листу.

Препоручујемо Нашем Министру Унутрашњих Дјела, да овај закон обнародује,

а свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Цетиње, 27. фебруара 1914. г.

(М. П.)

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат,

Чувар државног печата,

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,

Министар Војни,

Заступник Министра Иностр. Дјела,

Генерал-ађутант, дивизијар,

сердар, Ј. Вукотић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

Лабуд Гојнич с. р.

Министар Финансија и Грађевина,

Р. Поповић с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,

М. М. Мијушковић с. р.

Министар Правде,

Љуб. А. Бакић с. р.

м. бн. 3722 Ч